

Ungdomsindikator: Avgångna ledamöter

Uppdrag

Valmyndigheten skall årligen redovisa antalet avgångna ledamöter i riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige samt särskilt kommentera hur utvecklingen ser ut för män och kvinnor i åldersgruppen 18-25 år. I redovisningen skall även geografisk hemvist kommenteras. Rapporteringen ska tillställas Ungdomsstyrelsen och ansvarigt departement. (Regeringsbeslut 26, 2008-12-18)

Åtterrapporering

Statistiken redovisas på nations- läns-, kommunnivå för val till riksdag, landsting- och kommunfullmäktige med variablerna ålder och kön. Statistiken som redovisas är ackumulerad data baserad på totalpopulationen från mandatperiodens början efter valen 2006 och till den 26 januari 2010.

Åldern presenteras i följande åldersintervall: 18-25 år samt 26 år och äldre¹.

Historisk statistik motsvarande denna period finns då Valmyndighetens åtterrapporeringsskrav för avgångna ledamöter inleddes år 2005, dvs för året innan ett valår.

Det finns ingen internationell statistik motsvarande denna indikator. Många länder har dessutom ett helt annat valsysteem för efterträdarval och ersättare så siffrorna skulle med största sannolikhet inte vara jämförbara.

Statistiken presenteras i bilaga 1-3.

Riksdagen

Till riksdagen har det hittills under mandatperioden invalts² 381 ledamöter. 32 personer har avgått³, varav 15 kvinnor och 17 män. 8,3 % av männen och 8,5 % av kvinnorna har avgått.

---

¹ Med ålder avses den ålder som den invalde har på valdagen.

Fem av de 381 valda är i åldersintervallet 18-25 år och ingen av dessa har avgått.

Det statistiska underlaget är för litet för att dra några slutsatser om variablerna kön, ålder och geografisk hemvist.

Landstingsfullmäktige

Till landstingsfullmäktige har det hittills under mandatperioden invalts 1879 ledamöter, varav 223 av dem har avgått (11,9 %). 111 kvinnor har avgått (12,5 % av de valda kvinnorna) och 112 män (11,3 % av de valda männen).

Det län där det avgått flest totalt i landstingsfullmäktige är Gävleborgs (20,2 %). Lägsta antalet avgångar har Hallands län haft (6,6 %).

1,6 % av alla valda är i åldersintervallet 18-25 år. Detta motsvarar totalt 30 personer, 14 kvinnor och 16 män. 6 kvinnor (42,9 % av de valda kvinnorna) och 2 män (12,5 % av de valda männen) har hittills avgått under mandatperioden. Totalt har 26,7 % av alla i åldersintervallet 18-25 år avgått.

Statistiska underlaget är inte tillräckligt stort för att säga något om geografisk hemvist för åldersgruppen 18-25 år.

	18-25 år	26 år -	Totalt
Kvinnor	42,9 %	12,0 %	12,5 %
Män	12,5 %	11,3 %	11,3 %
Totalt	26,7 %	11,6 %	11,9 %

Tabell 1: Andel avgångna av valda i alla landstingsfullmäktige

En slutsats av statistiken är att andelen unga som avgått är mer än dubbelt så stor som andelen äldre. Andelen kvinnor som avgått är högre än andelen män. Skillnaden mellan könen syns särskilt i gruppen 18-25 år där andelen kvinnor är nästan fyra gånger så hög som andelen män.

Kommunfullmäktige

Till kommunfullmäktige har det hittills under mandatperioden invalts 15307 personer, varav 2273 av dem har avgått (14,8 %). 1220 män har avgått (13,7 % av de valda männen) och 1053 kvinnor har avgått (16,4 % av de valda kvinnorna).

---

² Med **valda** avses det antal personer som utsetts vid valet och det antal personer som senare efterträtt en ledamot som avgått. Det innebär att summan för valda i de flesta fall överstiger antalet mandat för församlingarna.

³ Med **avgångna** avses det antal personer som avbrutit sitt uppdrag som ledamot. Orsakerna till detta kan vara många, t.ex. att personen avlidit, flyttat, hoppat av partiet o.s.v. Denna statistik säger ingenting om orsakerna till avgångarna.

Det statistiska underlaget är för litet för att kommentera geografisk hemvist på kommunnivå. Istället gör vi jämförelser på länsnivå även för kommunfullmäktige.

De län där det avgått flest i kommunerna totalt är

1. Örebro län (18 %)
2. Norrbottens län (17,9%)
3. Västmanlands län (16,6 %)

Lägsta antalet avgångar totalt har följande län haft:

1. Gotlands län (5,3 %)
2. Blekinge län (10,8 %)
3. Uppsala län (11,4 %)

Skillnaden mellan länen om man ser till andelen avgångar totalt är relativt stor – nästan fyra gånger så hög i det länet med störst andel avgångar. Det är inte särskilt stor skillnad mellan kvinnor och män totalt, 16,4 % respektive 13,7 %. Flest kvinnor har avgått i Örebro län (20,9 %) och flest män har avgått i Västmanlands län (16,7 %).

3,3 % av de valda är i åldersintervallet 18-25 år. Detta motsvarar 508 personer varav 273 män och 235 kvinnor. 96 män (35,2 % av de valda männen) och 96 kvinnor (40,9 % av de valda kvinnorna) har sedan avgått under mandatperioden. Totalt har 37,8 % av alla i åldersintervallet 18-25 år avgått.

I åldersgruppen 18-25 år syns större skillnader regionalt än för totalpopulationen.

De län där det avgått flest i kommunerna i åldersgruppen 18-25 år är

1. Jämtlands län (62,5 %)
2. Gävleborgs län (60 %)
- Kalmar län (60 %)
- Uppsala län (60%).

Minst avgångar i åldersgruppen 18-25 år har följande län haft:

1. Blekinge län (14,3 %)
2. Hallands län (15,4 %)
3. Västernorrlands län (22,2 %).

Störst skillnad mellan åldersgruppen 18-25 år och totalpopulationen är det i Jämtlands län där 62,5 % av alla valda i åldersgruppen 18-25 år har avgått, jämfört med 15,5 % av avgångna totalt.

I 41 kommuner har 100 % av de valda i åldersgruppen 18-25 år avgått. Exempel : I Vimmerby har 100 % av de valda i åldersgruppen 18-25 år avgått (dvs. 3 personer) jämfört med 12,7 % av totala andelen avgångar (dvs. 7 personer).

	18-25 år	26 år -	Totalt
Kvinnor	40,9 %	15,4 %	16,4 %
Män	35,2 %	13,1 %	13,7 %
Totalt	37,8 %	14,1 %	14,8 %

Tabell 2: Andel avgångar av valda i alla kommunfullmäktige

En slutsats av statistiken är att andelen unga som avgått är nästan tre gånger så stor som andelen äldre avgått. Andelen kvinnor som avgått är högre än andelen män. Skillnaden mellan könen är något mindre i åldersintervallet 18-25 år än i totalpopulationen.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis är det tydligt att det både i kommun- och landstingsfullmäktige har avgått fler i gruppen 18-25 år än i totalpopulationen. Andelen avgångna kvinnor är högre än män och i landstingsfullmäktige är detta särskilt tydligt i gruppen 18-25 år. Skillnaderna i variabeln ålder är större i kommunfullmäktige än landstingsfullmäktige.

För riksdagen är det statistiska underlaget för litet för att dra några slutsatser om variablerna kön och ålder.

Historisk jämförelse

Statistiken för 2009 (accumulerad data från valet 2006 fram till 26 januari 2010) kan jämföras med statistiken för 2005 (accumulerad data från valet 2002 fram till 18 januari 2006), dvs det tredje året efter ett val.

Riksdag

2005 var tre av de hittills 370 valda i åldersintervallet 18-25 år. Ingen av dessa tre hade avgått, liksom ingen av de fem unga som blev valda 2006.

Landstingsfullmäktige

I landstingsfullmäktige hade det den 18 januari 2006 valts in 1838 ledamöter. Motsvarande siffra var den 26 januari 2010 1879. Något fler ledamöter hade avgått 2009 än 2005 (223 mot 182) och fortfarande har kvinnor avgått i något större utsträckning än män (vid 2005 var det 10,7 % av kvinnorna och 9,2 % av männen, för 2009 se ovan i tabell 1.)

Andelen valda i åldersintervallet 18-25 år är lika stor som efter valet 2002; 1,6 %. Andel avgångar vid jämförelse i totalpopulationen har ökat något, från 9,9 % till 11,9 %. Dock har skillnaden i andel avgångar mellan könen bland unga **ökat** – under innevarande valperiod är skillnaden tre gånger så hög som i valperioden efter valet 2002.

	2005	2009
Andel valda 18-25 år av totalpopulationen	1,6 %	1,6 %
Andel avgångar totalpopulationen	9,9 %	11,9 %
Andel avgångar kvinnor 18-25 år	30,0 %	42,9 %
Andel avgångar män 18-25 år	20,0 %	12,5 %
Andel avgångar totalt 18-25 år	26,7 %	26,7 %

Tabell 4: Historisk jämförelse av viss statistik från återrapporteringen av landstingsfullmäktige 2005 och 2009

Kommunfullmäktige

I kommunfullmäktige hade det den 18 januari 2006 valts in 15441 ledamöter. Motsvarande siffra för 2009 var 15307. Något fler ledamöter hade avgått 2009 än 2005 (2273 mot 2177) och fortfarande har kvinnor avgått i något större utsträckning än män (vid 2005 var det 16,4 % av kvinnorna och 12,4 % av männen, för 2009 se ovan i tabell 2.)

Andelen valda i åldersintervallet 18-25 år var den 26 januari 2010 något högre än den 18 januari 2006 – 3,3 % respektive 3 %. Andel avgångar vid jämförelse i totalpopulationen har ökat något, från 14,1 % till 14,8 %. Även avgångar i åldersintervallet 18-25 år har minskat något, från 41,5 % till 37,8 %. Skillnaden i andel avgångar mellan könen bland unga har **minskat** – under innevarande valperiod är skillnaden hälften så hög som i valperioden efter valet 2002.

Jämtlands län återfinns bland topp tre av de län där det avgått flest i kommunfullmäktige både den 18 januari 2006 och den 26 januari 2010. Hallands län återfinns bland topp tre av de län som haft minst avgångar i kommunfullmäktige dessa två tidpunkter.

	2005	2009
Andel valda 18-25 år av totalpopulationen	3,0 %	3,3 %
Andel avgångar totalpopulationen	14,1 %	14,8 %
Andel avgångar kvinnor 18-25 år	47,1 %	40,9 %
Andel avgångar män 18-25 år	36,0 %	35,2 %
Andel avgångar totalt 18-25 år	41,5 %	37,8 %

Tabell 5: Historisk jämförelse av viss statistik från återrapporteringen av kommunfullmäktige 2005 och 2009

Sammanfattning

I både i kommun- och landstingsfullmäktige har det under de två undersökta perioderna avgått fler i gruppen 18-25 år än i totalpopulationen. Andelen avgångna kvinnor är högre än män. Skillnaderna i variabeln ålder är större i kommunfullmäktige än landstingsfullmäktige.

För riksdagen är det statistiska underlaget för litet för att dra några slutsatser om variablerna kön och ålder.